

Alledaags Burgerschap in de Buurt

Symposium Goede Buren

21 maart 2023

Dr. Femmianne Bredewold

Goede Buren

“Ze krijgen een rekening die ze niet begrijpen, de buren helpen en vervolgens komt de hele administratie de kant van de buren op. En als er dan iets niet goed gaat en ‘hé krijgen we weer een herinnering’, dan is er meteen een heel gedoe. Toen hadden de buren zoiets van ‘dit kunnen wij niet meer, we kunnen helpen, Maar het wordt te veel...’ (MWF6)

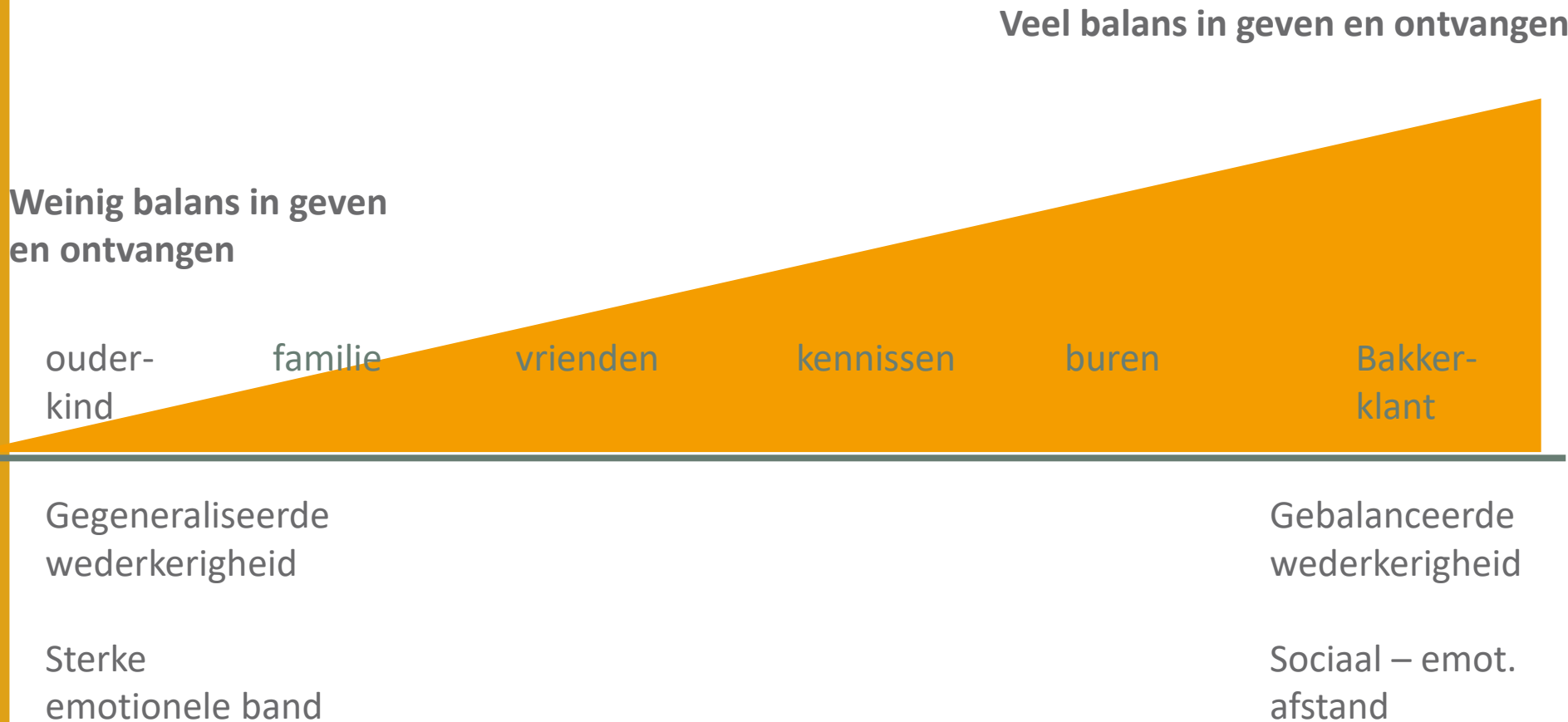
- Uitbuiting, conflicten en pesterijen
- Oorzaken
  - Overtreden van regels op buurniveau (zie volgende sheet)
  - Minder toezicht van sociale professionals
  - Geen gerichte ondersteuning door sociale professionals

Wat kunnen we van de buurt verwachten?

- Buren gericht op prettig wonen, elkaar geen overlast bezorgen
- Buren willen wel iets doen voor elkaar:
  - ✓ Het liefst praktische, woongerelateerde dingen
  - ✓ Liever niet structureel
  - ✓ Zolang er nog geen professionele hulp is
  - ✓ Op basis van wederkerigheid

(Linders, 2010; Jager-Vreugdenhil, 2012)

Wat kunnen we van de buurt verwachten?

Wat kunnen we van de buurt verwachten?

Maar ook:

‘Norm van wederkerigheid’ omgezet in ‘norm van weldadigheid’ (Gouldner, 1960) =>
aangepaste wederkerigheid

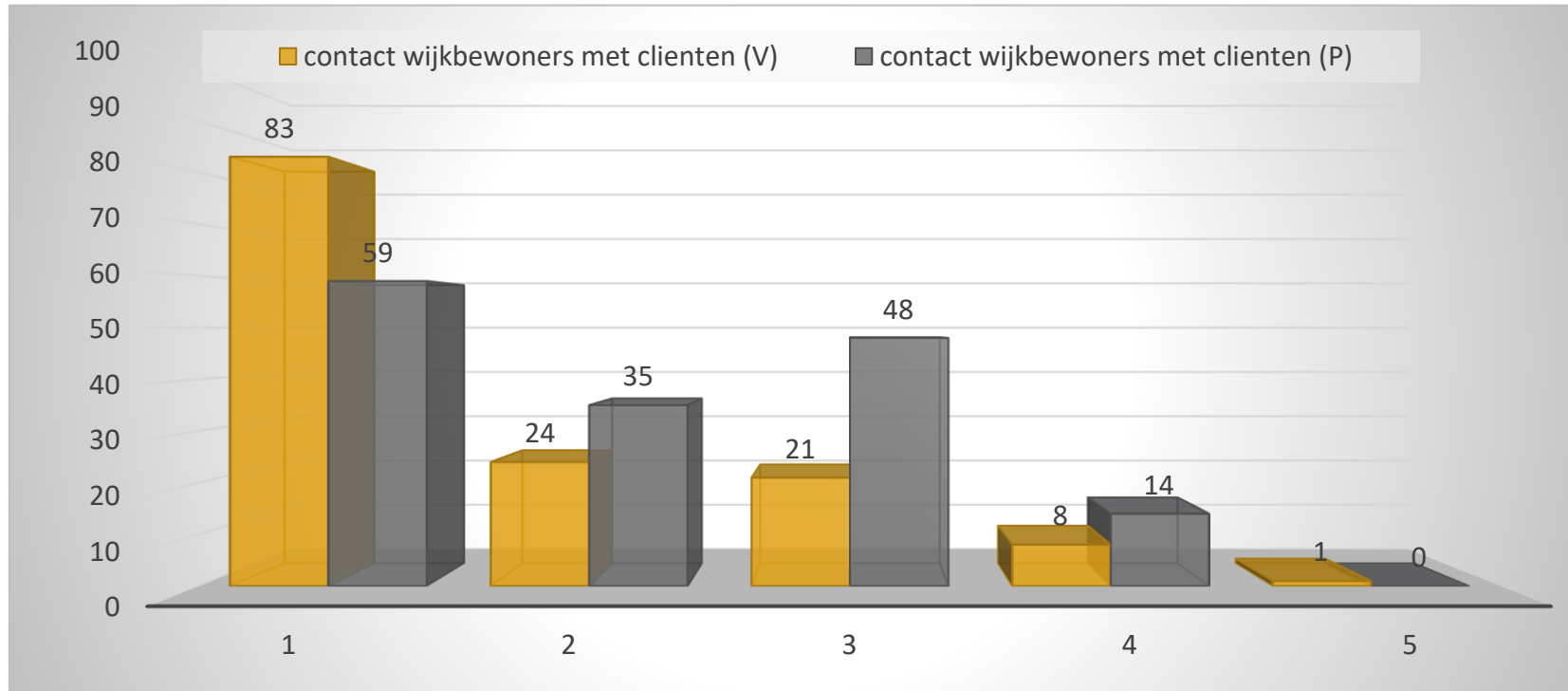

Begroetingen, honden en winkeliers = lichte begrensde contacten

- Betekenis van contact
  - Voor mensen met een ondersteuningsvraag
    - Gezien worden
    - Thuisvoelen in de buurt
    - Stigma-doorbrekend
    - Brug naar de 'gewone' wereld
  - Voor mensen zonder een ondersteuningsvraag
    - Gezien worden
    - Thuisvoelen in de buurt
    - Stigma-doorbrekend
    - Iets goeds doen
    - Niet schijn ophouden

Contact tussen mensen met en zonder ondersteuningsvraag in %

Figuur 4. intensiteit van contact wijkbewoners met personen (v/p) in percentages (somscores contacten personen 1-3 uit tabellen 6 en 7)

1. Groeten, praatje maken
2. Samen leuke dingen doen
3. Advies en steun geven
4. Diensten verlenen
5. Zorg bieden

Waaraan heeft u behoefte?

En wat wilt u zelf voor uw buren doen?

• Groeten op straat	(89 %)	(97 %)
• Zwaaien bij het langsrijden	(82 %)	(88 %)
• De planten water geven	(66 %)	(66 %)
• Vragen hoe het met u gaat	(65 %)	(84 %)
• De vuilnis buiten zetten	(32 %)	(58 %)
• Op bezoek	(31 %)	(34 %)
• Boodschappen doen	(19 %)	(30 %)
• Kleine klusjes in huis	(22 %)	(18 %)
• Oppassen	(23 %)	(34 %)
• Hulp bij gebruik computer	(10 %)	(10 %)
• Vervoer naar het ziekenhuis	(10 %)	(24 %)

Lessons learned so far

1. Burencontact doorgaans licht van aard
2. Respecteer codes en regels die burenen hanteren om contact positief te houden
3. Ondersteun en begeleid burenen contact door actieve rol van sociale professional en samenwerking organisaties
4. Er is sprake van altruïstisch overschot, maar instrumentaliseer deze contacten niet! - > 'Mag ik ook gewoon buurman blijven?'

Participatiesamenleving

SIGMUND PETER DE WIT

Vormgeven aan:

1. Urban (in)attention: **omgangsvormen**
2. Urban kindness: **ontmoetingen**
3. Urban care: **hulp en steun**
4. Urban cooperation: **samenwerken**

Vormgeven aan:

3. Urban care: **hulp en steun**

Vormgeven aan:

2. Urban kindness: **ontmoetingen**

Vormgeven aan:

1. Urban (in)attention: **omgangsvormen -> beleefde onoplettenheid**

Vormgeven aan:

4. Urban cooperation: samenwerken

Femmianne Bredewold

www.femmiannebredewold.nl

M: f.bredewold@uvh.nl

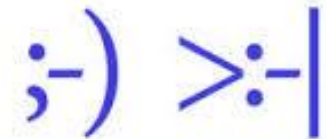
T: 0642809404

Femmianne Bredewold
Lof der oppervlakkigheid
Contact tussen mensen met een verstandelijke
of psychiatrische beperking
en buurtbewoners

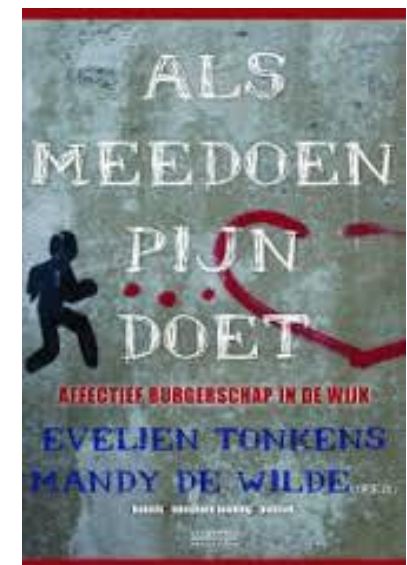

**DE AFFECTIEVE
BURGER**

Hoe de overheid verleidt en verplicht
tot zorgzaamheid

Thomas Kampen - Israel Verhoeven - Loes Verplanke (red.)
Inzake - sprekers reuring - politiek

Geput uit volgende publicaties

Bredewold, F. & Lindenberg, J. (2021). *Ontmoetingen met ruimte voor verschil. Sociale inclusie in de stad*. Raad voor Volksgezondheid en Samenleving: <https://adviezen.raadvv.nl/ruimte-maken-voor-ontmoeting/sturen/>

Blonk, L., Trappenburg, M., & Bredewold, F. (2021). "I can't just go up to a person to ask what's going on.' How Dutch urbanites' accounts of non-engagement enhance our understanding of urban care". *Urban Studies*. <https://doi.org/10.1177/0042098021997013>

Bredewold, F. (2020). Struggling with sameness and strangeness: (non)-encounters between people with and without intellectual disabilities in two Dutch neighbourhoods. *Journal of intellectual and developmental disabilities*. <https://doi.org/10.3109/13668250.2020.1851929>

Blonk, L., Bredewold, F., Machielse, A. & Tonkens, E. (2019). *Betekenisvolle ontmoetingen. Een onderzoek naar de betekenis van ontmoeting voor kwetsbare mensen en vrijwilligers. Eindrapport Oranjefonds*. Utrecht: Universiteit voor Humanistiek.

Bredewold, F., Haarsma, A., Tonkens, E., & Jager-Vreugdenhil, M. (2019). Convivial Encounters: social inclusion in urban areas. People with intellectual and psychiatric disabilities and neighbours meeting at neighbourhood projects. *Urban Studies*. 57(10): 2047-2063.

Haarsma, A., Stouten-Hanekamp, M., Bredewold, F.H., Velvis, A. & Jager-Vreugdenhil, M. (2018). *Safe h(e)aven: meedoen en meetellen in laagdrempelige buurtprojecten. Eindrapport project netwerkondersteuning in buurt en wijk*. (extern rapport). Zwolle: Centrum voor Samenlevingsvraagstukken. <https://www.werkplaatsensociaaldomein.nl/publicatie/safe-heaven-meedoen-en-meetellen-laagdrempelige-buurtprojecten>

Bredewold, F., Hermus, M., Trappenburg, M.J. (2018). Living in the community: pros and cons. A systematic literature review on deinstitutionalisation of people with and without disabilities. *Journal of Social Work*. 20(1): 83-116. <https://doi.org/10.1177/1468017318793620>

Geput uit volgende publicaties

Bredewold, F., Tonkens, E.H., Trappenburg, M.J. (2016). Solidarity and Reciprocity between people with and without disabilities. *Journal of Community and Social Psychology*, 26(6): 534-550.

Bredewold, F., Tonkens, E.H., Trappenburg, M.J. (2015). Urban encounters limited. The importance of in-built boundaries in contacts between people with intellectual or psychiatric disabilities and their neighbours. *Urban Studies*, 53(16): 3371-3387.

Bredewold, F.H., Tonkens, E.H., Trappenburg, M.J. (2014). Mensen met een beperking als burens. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek*, 53(3): 91-103.

Bredewold, F.H. (2014). *Lof der Oppervlakkigheid. Contact tussen mensen met een verstandelijke en psychiatrische beperking en buurtgenoten*. Amsterdam: Van Genneep.

Bredewold, F.H. & Malda, W. (2014). *Het belang van TijdVoorElkaar. Over wederkerigheid in contact tussen weerbare en kwetsbare burgers*. Utrecht: Movisie.

Bredewold, F.H., Tonkens, E., Trappenburg, M. (2013). *Weerbaar ondersteunt kwetsbaar? Over de realiteit van de ondersteuning van burgers met een psychiatrische achtergrond en burgers met een verstandelijke beperking door weerbare burgers*. In: Verhoeven, I., Verplanke, L. Kampen, T. (red). *Leren Participeren*. Amsterdam: Van Genneep.

Bredewold, F.H., Tonkens, E. Trappenburg, M. (2013). *Begroetingen, honden en winkeliers. Begrensd contact tussen mensen met verstandelijke en psychiatrische beperkingen en hun buurtbewoners*. In: De Wilde, M., Tonkens, E. (red). *Als meedoen pijn doet*. Amsterdam: Van Genneep.

Jager-Vreugdenhil, M., Bredewold, F.H. (2012) *Jij + ik = Wij. Verbindend Wijkgericht werken. De wijkgerichte werkwijze van RIBW en Travers Welzijn*. Zwolle: Travers Welzijn/RIBW Groep Overijssel. <https://www.viaa.nl/content/uploads/JijIkWij-Centrum-voor-Samenlevingsvraagstukken.pdf>